

Бойко Є.М.,
Заклад вищої освіти «Університет Короля Данила»
м. Івано-Франківськ

Науковий керівник: Луцький Р. П.,
доктор юридичних наук, професор,
директор Науково-дослідного інституту
імені Академіка Івана Луцького
Університету Короля Данила,

ПРАВАЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНІ ВЗАЄМВІДНОСИНИ В СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ (РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ)

Всі ми знаємо, що Україна є соціальною державою. А підтримання такого статусу досягається за рахунок діючої системи права в ній. Сьогодні я б хотів акцентувати свою увагу на праві соціального забезпечення. А саме на тому яким чином воно діє та взаємодіє з іншими галузями права.

Хотілось б звернути увагу, що право соціального забезпечення посідає особливе місце в системі права України. Аргументувати це я можу тим, що воно тісно взаємодіє з іншими галузями права, такими як: конституційне, трудове, цивільне, фінансове та навіть адміністративне.

Думаю варто розпочати з співвідношення права соціального забезпечення з конституційним, оскільки воно можна сказати є основоположним. Закріплює основні ознаки та функції держави. Можна сказати, визначає основи права соціального забезпечення, а воно в свою чергу вже конкретизує їх. Наприклад форми реалізації таких прав, порядок за яким відбувається така процедура, та від чого залежить надання певного виду матеріального забезпечення. Тож давайте проведемо паралелі. Для цього використаємо статтю 46 Конституції України. Вона говорить про те, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Таке право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, а види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом. [3]. І це не єдине, що свідчить про зв'язок цих галузей права. Більше можна побачити та переконатись, розглянувши статті 43-52 Конституції України.

Пропоную продовжити проводити зв'язки між галузями права. Наступним стане фінансове право. Звісно ж ми звернемо увагу на кошти, їх використання й розподіл. Виникне запитання в чому полягає зв'язок в даній ситуації. Насправді все дуже просто. Візьмемо як приклад фонди соціального страхування та пенсійного забезпечення. Тобто взаємодія полягає у формуванні й використанні коштів даних фондів, оскільки встановленими нормами фінансового права забезпечується їхнє подальше функціонування.

Якщо ми згадуємо про фінансове право, то не варто забувати й про трудове право. Можна сказати, що між ними є доволі тісний зв'язок. Зараз аргументую чому я так вважаю. До прикладу, трудове право стежить за дотриманням безпечних умов праці, та містить санкції за їх порушення. А у випадку, коли таке

правопорушення мало місце бути на допомогу приходить право соціального забезпечення, оскільки саме воно так би мовити регламентує порядок та умови надання допомоги та пенсій особам, які постраждали через неякісні умови праці(виробничі травми). Також варто зазначити, що всі ті відносини, які складаються під час працевлаштування є спільними між трудовим правом та правом соціального забезпечення, та між іншим й з адміністративним правом.

Щодо адміністративного права. Норми даної галузі права регламентують діяльність органів соціального захисту населення. Видання ними актів, щодо застосування норм права, здійснення певних заходів. Можна сказати, що предмет адміністративного права вміщує в себе ті суспільні відносини, які виникають саме під час створення об'єднань соціально незахищених груп населення та їх легалізації. [1 с. 3]. Яскравим прикладом взаємодії може бути ч. 2 ст. 188-1 КпАП. Вона передбачає штраф для роботодавця за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю у розмірі від десяти до двадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян. [4].

І звісно ж неможливо не зазначити про зв'язок між правом соціального забезпечення й цивільним правом. Оскільки галузь цивільного права регулює майнові та особисті немайнові відносини. Наприклад те саме страхування. До видів соціального страхування відносяться пенсії: за віком, у зв'язку з інвалідністю, у разі втрати годувальника, страхування конкретних видів допомог. На це прямо вказує стаття четверта Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Видами особистого страхування є змішане страхування життя, у разі смерті чи втрати працездатності, додаткової пенсії, від нещасних випадків, індивідуальне тощо. Види обов'язкового страхування зазначені у ст. 6 Закону України «Про страхування» [5, с. 117]. Недержавне соціальне забезпечення, а отже, належить до цивільно-правових відносин. Ці відносини мають багато здійснюється на добровільній основі спільного із соціально-забезпечувальними правовідносинами, спрямовані на забезпечення гідного життя непрацездатних, є додатком до державного соціального забезпечення таких громадян. [2].

Сподіваюсь, що я хоч трішки зміг дати уяву про право соціального забезпечення в системі права України та його взаємозв'язок з іншими галузями права. Про тісний зв'язок з такими галузями як: конституційне, трудове, цивільне, фінансове й адміністративне. Оскільки задля ефективного захисту соціальних потреб населення необхідний такий узгоджений механізм взаємодії. Після висвітлення даного матеріалу, можу з впевненістю сказати, що право соціального забезпечення займає поважне місце не тільки у системі права, а й в буденному житті сучасного суспільства. Оскільки не просто виконує свої функції, а й дає змогу забезпечити всі верстви суспільства, відповідно до їх потреб!

Список використаних джерел:

1. Алфьоров С.М., Ващенко С.В., Долгополова М.М., Купін А.П. Адміністративне право. Загальна частина: Київ: Центр учбової літератури, 2011., 214 с.

2. Цивільний Кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

3. Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

5. Мазур О.С. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Центр навчальної літератури, 2006., 383 с.